

Dossier documenten

Jongeren en cultuur

Jack van der Leden

Kunsten

Bolwijn, M. (2013)

'Verhalen leren schrijven op vakantie'.

In: *de Volkskrant*, 4 maart.

Jongeren van 10 tot 16 jaar kunnen tijdens een zomerkamp van uitgeverij Leopold hun favoriete schrijvers ontmoeten en schrijf-cursussen volgen.

Linden, M. van der (2013)

'J/m ten dans gevraagd'.

In: *de Volkskrant*, 12 november.

Jeugd dans zit in de lift. Tv-wedstrijden als *So you think you can dance* maken dans zelfs onder jongens populair.

Vermij, L.Th. (2013)

""Jongeren hebben een enorme leeshonger": de Leesfabriek start fysieke variant'.

In: *Boekblad*, jrg. 180, nr. 5, 32-34.

De Leesfabriek, blogsite voor en door lezende jongeren, wil zich graag ontwikkelen tot een interactief platform en 'Lokale Leesfabrieken' opzetten. Zie ook de bijdrage van Jack van der Leden in deze *Boekman*.

Bekkering, P. (2012)

'Bier & boeken: de comeback van de literaire voorleesavond'.

In: *de Volkskrant*, 11 december.

De Jonge Schrijversavond, Cox Tales en de Nieuwe Tsjechov zijn populaire literaire evenementen die aantonen dat literatuur leeft onder jongeren. Zie ook de bijdrage van Jack van der Leden in deze *Boekman*.

Grote (2012)

'Grote Jongerenliteratuur Prijs maakt lezen leuk'.

In: *Cultuurkaart magazine*, jrg. 4, nr. 3, 6-8.

In 2010 werd voor het eerst de Grote Jongerenliteratuur Prijs (GJP) uitgereikt, op initiatief van Stichting Lezen en het Nederlands Letterenfonds. In 2011 wordt de GJP uitgebreid met een publieksprijs waarbij jongeren online kunnen stemmen op de genomineerde boeken. Interview met juryvoorzitter Ronald Giphart en jurylid Martijn Koek. Zij hopen dat jongeren door deze aandacht voor jongerenliteratuur weer enthousiaste lezers worden.

Stapele, S. van (2012)

'Rap als uitlaatklep in jeugd-gevangenis Breda: "Ik had alles. En nu heb ik niets"'

In: *NRC Handelsblad*, 14 november.

Zes jonge gedetineerden in een jeugdgevangenis in Breda werkten mee aan een hiphoproject en namen een cd op. De muziek staat bol van de emotie.

Embrechts, A. (2011)

'DOX en Het Lab gaan fuseren'.

In: *de Volkskrant*, 9 maart.

Theatergroep DOX en Het Lab Utrecht fuseren tot een organisatie waarin de verbinding tussen jonge kunstenaars en jong publiek centraal staat. De landelijk bekende instellingen willen hiermee een inhoudelijk antwoord geven op de roep om kunst en publiek dichterbij elkaar te brengen.

Schoonenboom, M. (2011)

'Flirten op Bach'.

In: *de Volkskrant*, 25 maart.

In Berlijn staan jongeren weer in de rij voor klassieke concerten. Maar dan wel in een *danceclub* als de Cookies bar, zonder afstand tussen publiek en podium. *Yellow Lounge* heet dit concept van klassieke muziek en clubcultuur. Ook Nederland krijgt een dergelijk initiatief.

Velzen, J. van (2011)

'Lessen in loven en bieden'.

In: *Trouw*, 25 november.

Een nieuwe generatie kunstcopers kreeg veilingles in het Haarlemse veilinghuis Bubb Kuyper. De demonstratieveiling voor jongeren moest de angst voor de veilingwereld wegnemen en het enthousiasme voor mooie kunstvoorwerpen aanwakkeren.

Mulder, J. (et al.) (2010)

'From death metal to R&B?

Consistency of music preferences among Dutch adolescents and young adults'.

In: *Psychology of music*, jrg. 38, nr. 1, 67-83.

Uit deze studie naar muziekvoorkeuren van Nederlandse adolescenten en jonge volwassenen blijkt dat muzieksmaak al in de vroege adolescentie wordt ontwikkeld en verder vorm krijgt tijdens de late adolescentie en vroege volwassenheid.

Hart, O.C. (2009)

Hiphopstad Rotterdam: visie op de scene.

Schiedam: SKVR, Scriptum, 79 p.

Signatuur bibliotheek: 09-281

Kennismaking met hiphop aan de hand van portretten en persoonlijke verhalen van jonge makers, zoals DJ Alien, DJ DCS, breakdancers Paolo Nunes, Carlos Rocha en Jason Jeandor, documentairemaker, producer en labeleigenaar Mike Redman, graffiti kunstenaars Nafer, Aniel Mohanlal en Onno van Leeuwen, danser en entertainer Ballantyne en filmmaker Kas.

Holdert, F. (et al.) (2009)

JET: it's not a plane, it's not a girl's name, it's a book about art.

Rotterdam: Witte de With, Junior Editorial Team (JET), 160 p.

Signatuur bibliotheek: 09-218

De vijf jongeren die tezamen het Junior Editorial Team (JET) vormen, bieden een blik in de wereld van de hedendaagse kunst, met aandacht voor kunstenaars, kunstwerken, disciplines, filosofieën, achterliggende ideeën van en meningen over kunst. Het boek bevat doe-het-zelftips van kunstenaars, commentaren op de kunstwereld door middel van cartoons, een fictief verhaal dat zich afspeelt in het museum en reacties van jongeren op kunstwerken.

Westen, R. van (2009)

Een tree hoger of een tree lager? Of en hoe jeugdtheater rekening kan houden met een immer veranderend publiek.

Masterscriptie Theatre Studies, Universiteit Utrecht, 54 p.

Zou de belevingswereld van de doelgroep uitgangspunt moeten/kunnen zijn in het maakproces van jeugdtheater? Welke eigenschappen van nieuwe media kunnen een leidraad zijn in het maken van jeugdtheater?

Cultureel erfgoed

Velden, Ch. van der (2012)

Jongeren, de Nederlandse taal & participatie.

Den Haag: Nederlandse Taalunie, 62 p.

Jongeren vinden de Nederlandse taal zo vanzelfsprekend dat ze er niet veel over nadenken. Maar met creatieve uitingen in het Nederlands, zoals muziek, cabaret of taalspelletjes, kan hun belangstelling wel degelijk geprikkeld worden. Dat blijkt uit gesprekken die zijn gevoerd met honderd jongeren in Aruba, Nederland,

Suriname en Vlaanderen, in het kader van een kwalitatief onderzoek door NJR het Bureau in opdracht van de Nederlandse Taalunie.

Vreede, M. de en M. Severijnen (2011)

'Jongeren in het museum: van Art trips tot Blikopeners'.

In: *Bulletin cultuur & school*, nr. 66, 14-19.

Peer education is een beproefd concept: om jongeren binnen te halen, kun je niet alleen henzelf aanspreken, maar ook hun netwerk. Verschillende musea gingen er de afgelopen jaren mee aan de slag: Blikopeners (Stedelijk Museum Amsterdam), Junior Museumcommissies (Centraal Museum Utrecht) en Art trips (Bonniefantemuseum). Elk museum op zijn eigen manier, maar wel met bijzondere resultaten (zie het artikel van Sophia Zürcher in deze *Boekman*).

Houts, B. van (2010)

De openbare bibliotheek: een gesloten boek? Een onderzoek naar bibliotheekbezoek onder jongeren. Masterscriptie Marketing Management, Universiteit van Tilburg, 86 p.

Onderzoek naar het bibliotheekgebruik van jongeren. Met behulp van een literatuurstudie, kwalitatief en kwantitatief onderzoek wordt onderzocht welke variabelen het bibliotheekgebruik van jongeren bepalen en welke attributen in de toekomst moeten worden veranderd of toegevoegd om het toekomstig bibliotheekgebruik van jongeren positief te beïnvloeden.

Media en entertainment

Easton, I.W. (2014)

'Lekker met een boek of een e-reader op de bank'.

In: *de Volkskrant*, 5 februari.

Jongeren houden van lezen, maar het imago van lezen is aan een oppoetsbeurt toe. Aldus uitgever en schrijfster Irene Wing Easton.

Nispen tot Sevenaer, E. van (2013)

'Eppo van Nispen over digitaal en gezin: Huize Van Nispen tot Sevenaer: het mediagebruik'.

In: *Boekblad*, jrg. 180, nr. 2, 12-15.

Jongeren lezen niet minder maar anders, betoogt de directeur van de Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB) aan de hand van zijn eigen gezinssituatie. Boeken concurreren met apps, digitale films, games en smartphones.

Witte, E. en B. van Nood (2013)

Rapportage boekenbranche meting 26: 2e themameting van 2013, naar het kopen, lezen en lenen van boeken onder jongeren tussen de 14 en 25 jaar. Amsterdam: Koninklijke Vereniging van het Boekenvak, Intomart GfK, 36 p.

In opdracht van KVB/Stichting Marktonderzoek Boekenvak doet GfK Intomart jaarlijks vier metingen. Deze laatste meting van 2013 behandelt onder meer het koop-, leen- en leesgedrag van jongeren tussen de 14 en 25 jaar. Tweederde van de jongeren vindt lezen een leuke vrijetijdsbesteding.

Jongenelen, S. (2012)

'Digitale navelstreng voedt kinderen met cultuur: onder professoren'.

In: *Boekman*, jrg. 24, nr. 92, 49-56.

Jack van der Ledenis redacteur van *Boekman*

Kinderen en jongeren hebben een nieuwe navelstreng, constateert bijzonder hoogleraar Media-opvoeding Peter Nikken. Niet een waarmee ze zijn vastgeklonken aan de biologische moeder, maar twee oordopjes waarmee ze continu verbonden zijn met een iPod of smartphone.

Hoeven, I. van der (2011)

'Jongerenzender met onzichtbare fans'.

In: *de Volkskrant*, 22 februari.

Jongerenzender FunX werd eind 2002 opgericht in Den Haag, Rotterdam, Amsterdam en Utrecht. Doel was om met name jongeren van niet-Nederlandse komaf tussen 15 en 34 jaar in de vier grote steden te bereiken.

Koopman, B. (2011)

'Prijzengeld stut startkapitaal van jonge cultureel webwinkelier'.

In: *Het Financieele Dagblad*, 3 oktober.

Young entrepreneur Marjolein Theunissen is de kracht achter de website CultuurBewust.nl, een gratis cultureel webmagazine voor en door jongeren, en ShopCultuurBewust.nl, een virtuele winkelstraat waar kunstenaars en instellingen hun objecten en tickets aanbieden aan jonge cultuurliefhebbers.

Plevoets, R., T. Vermeir en P. Smet (2011)

Smakers: jongeren en cultuur 2010.

Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Cultureel Jeugd Paspoort, 139 p.

De vierde editie van het tweetaal-lijkse lees- en kijkboek van CJP en de Afdeling Jeugd van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap bevat een bonte verzameling van teksten voor, door en over jongeren, op het snijvlak van jongeren en cultuur in Vlaanderen

anno 2010. Onder andere aandacht voor jongeren, nieuwe media en reclame.

Schols, M., M. Duimel en J. de Haan (2011)

Hoe cultureel is de digitale generatie?

Het internetgebruik voor culturele doeleinden onder schoolgaande tieners.

Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 138 p.

Jongeren behoren tot de voorlopers in het gebruik van moderne informatie- en communicatie-technologieën. Het gebruik van internet is onderdeel van hun dagelijks leven. In hoeverre verschaft internet tieners toegang tot culturele informatie en hebben ze met elkaar contact over culturele onderwerpen?

Mengerink, A., A. Asselman en M. Talstra (2010)

Jongeren? Maak het even! Een inventarisatie naar nieuwe media en beeldende kunstactiviteiten voor jongeren.

Utrecht: Kunstfactor, 35 p.

Jongeren die aan vormen van nieuwe media doen, doen dit voornamelijk thuis en in mindere mate in cursus- en verenigingsverband. Onderzoek naar hoe cursusaanbod en activiteiten op het gebied van beeldende kunst en nieuwe media beter kunnen aansluiten bij de belevingswereld en wensen van jongeren en wat leerszaam aanbod is voor jongeren op dit gebied.

Breemer, A. van den (2009)

“'Vrijheid verbeeld door een breekbaar ei. Dat is gevat’: jongeren maken clips over vrijheid’.

In: *de Volkskrant*, 1 mei.

Op 5 mei 2009 waren op schermen door heel Nederland filmpjes rond het thema vrijheid te zien, gemaakt

door jongeren. Interview met kunstenaar Merel Mirage, initiatiefneemster van *Clips voor Vrijheid*.

Sikkema, P. (2009)

Jongeren 2009: we laten ons niet gek maken.

Amsterdam: Qrius, 112 p.

Signatuur bibliotheek: 10-021

Beschrijving en analyse van de leefwereld van kinderen en jongeren van 6 tot en met 29 jaar in Nederland. Met onder andere aandacht voor het mediagebruik en vrijetijdsbesteding. Combinatie van kwantitatief (cijfers) onderzoek en kwalitatief (groeps-gesprekken) onderzoek.

Creative zakelijke dienstverlening

Rozenboom-de Vries, I. (2013)

'Gamecultuur: zinloze vrijetijdsbesteding of immaterieel erfgoed?'

In: *Immaterieel erfgoed*, jrg. 2, nr. 3, 10-13.

Games horen bij het dagelijks leven van jongeren. Bijna 80 procent van de scholieren uit de laagste vier klassen van het middelbaar onderwijs gamet minimaal één keer per week. Is het zinloze vrijetijdsbesteding of valt het onder immaterieel erfgoed? Verdienen games bescherming, en zo ja, hoe dan?

Tilman, H. (2010)

'Thema jonge architecten: generatie in opkomst'.

In: *De Architect*, jrg. 41, feb., 62-85.

De crisis heeft een aardverschuiving veroorzaakt in de architectuurbranche. De nieuwe generatie architecten moet haar positie bepalen. Portretten van jonge architecten.